

דבר חודש בחודשו

בס"ד

עלון 107 – כסלו 3 תשפב

עלון שומעי לקחו של מורנו הרב יואל שורץ שליט"א
חשיבות היציאה מהמרכז לערי הפריפריה במיוחד בתקופתנו בשביל להשתחרר משלטון
הערב רב ולקירוב הגאולה. הקמת אוטונומיה של תורה. המעלה המיוחדת במגורים
בפריפריה. סיבות נוספות לצורך המגורים בפריפריה. זכויותיו של המזכה את האחרים.
זוכה לעולם הבא. זוכה לשכר גם בעולם הזה. זוכה לגדלות בתורה. מהזכויות של מזכה
את הרבים. עוד על מעלת זיכוי הרבים. זכרון לראשונים - רבי יחזקאל לוינשטיין - א'.

מקום גיאוגרפי אלא גם סמל למקום תורה, וכך היו מכנים ערים
תורניות בחו"ל ירושלים, ווילנה כונתה ירושלים של ליטא!

בשנת תש"ן נגמר "חצות היום" של האלף השישי, וכמו בערב
שבת השפעת השבת כבר פועלת מחצות היום, כך לפי
המקובלים (על פי ספר הכוונות בשם האר"י), מאז תחילת תקופה
חדשה שכוחות הקדושה יפעלו ביתר עוצמה לבטל את הרע.
ואכן מאז החלה תנועת בני נח בעולם, שגויים רבים החלו לקיים
מצוות בני נח. יהודי רוסיה זכו לצאת לחופשי, וחלקם הגדול
עלה לארץ. ופריחת ערי הפריפריה החלו לפרוח כאשר זוגות
צעירים התחילו להתיישב בהן, הקב"ה עשה שבמרכז הארץ
מחירי הדירות יתייקרו מאד ומחוסר ברירה החלו להתיישב
בפריפריה בכמויות דבר שלא היה קודם לכן וזה החל לשנות את
פני הארץ לטובה.

הממשלה הנוכחית הנלחמת ביהדות שאתה השותפים
החשבים להקמתה היא **אֵיילת שֶׁקֶד** שם הרומז ל**אֵיילת הַשָּׁדֶר**,
הוא הכוכב שמופיע בסוף הלילה לפני עלות השחר לכן גם היא
מסמלת את סוף הזמן של הערב רב.

שותף שני מרכזי ביותר במלחמת הממשלה בחרדים הוא
איווט ליברמן שאמר בשנת תשפ"א שיש להוביל את החרדים
במריצה לאשפה, וכבר מרן החתם סופר (פרשת בחוקותי) כתב
ששנת תשפ"א היא שנה מיוחדת לעם ישראל ככתוב (תהלים קי"ג
ז'): "מִקִּימֵי מַעְפָּר דֵּל מִיֵּאֲשַׁפֵּת יָרִים אֶבְיֹן". הגימטריא של המילה
ליברמן היא 332 והגימטריא של המילים יגער הוי"ה בך 331
השווה לגימטריא של המילה "ארמלם" (כגירסת הגר"א) 331
שכפי שהובא בחז"ל הוא זה שילחם במשיח בן יוסף. הגימטריא
של המילים איווט ליברמן 364 שווה לגימטריא של המילה
השמן 364. רמז לכתוב "יגער הוי"ה בך השמן" (זכריה ג' ב'), ושוב
כתוב "יגער ה' בך הבהר בירושלם", המילים "בך הבהר
בירושלם" (כפי הצורה הרגילה בסידורים) בגימטריא 841 השווה
לגימטריא של המילים **מפלגות חרדים** 841 שלוחמים להציל
מפניו.

הדברים המובאים בגליון להבהיר את הדרך שכבר שורטטה
בגליון הקודם לנצרך להקמת מדינה של תורה. שחלק חשוב
מהתהליך הוא יציאה ממרכז הארץ אל כל היישובים
והפריפריות להקמת מקומות של תורה בכל מקום.

הקמת אוטונומיה של תורה

תחילת התהליך הוא פשוט, לבנות בכל מקום בארץ מרכז
תורני ובמיוחד בערי הפריפריה, בניית מקומות תורה שאי"ה
בהמשך יתבססו עם בניית תשתית כלכלית שתתן הן מענה
לצרכי החרדים ויועיל גם לתושבי המקום. וכן מפעלים ארציים
של שומרי תורה ומצוות לטובת הכלל, כמו יד שרה, עזר מציון,
מפעלו של הרב פירר, בית החולים לניאדו, זק"א, הצלה ועוד
רבים שכבר קיימים. שהרי אם אין קמח אין תורה, כמו שאנו
רואים שהכנה לקבלת התורה היא בספירת העומר היא כוללת
הזכרת העומר = הקמח למזון. וכן ברכת יעקב לבני יוסף (בראשית

דבר המערכת

כבר ציינו בגליון הקודם, שעם הגליון הקודם שעסק
בנושא החשוב של השחרור משלטון הערב רב בדרך
להקמת אוטונומיה שומרת תורה ומצוות, הובאו לפני
רבינו שני מאמרים העוסקים גם הם בעניין, מהג"ר
מרדכי נויגרשל ומאחד מסופרי "המבשר". הוא שמח,
וראה בזה סיעתא דשמיא שיש אחרים המבינים כך, אך
ציין כי דעתו שונה בעיקרון שהוצע על ידי הרב נויגרשל
להפסיק לקבל אחריות על יהדותה של המדינה, וכן
המאמר בעיתון "המבשר" שם בעיקר הובאו דבר הגאון
רבי עקיבא יוסף שלזינגר על מדינת תורה, שזה טוב אילו
זכינו ועשינו זאת לפני הציונים.

אולם בגליון זה יתבאר אופן בו נתקן את המציאות
בארץ לקראת מדינה שמתנהלת על פי התורה, שאתה
הדרכים המרכזיות לתקן מצב זה הוא הרחבת הישוב
התורני בכל הארץ.

המערכת

לעילוי נשמת הרב תנחום מאיר בן משה מתתיהו כהן ז"ל
תלמיד רבנו מיישיבת איתרי

חשיבות היציאה מהמרכז לערי הפריפריה במיוחד בתקופתנו בשביל להשתחרר משלטון הערב רב ולקירוב הגאולה

"לְקַח הַדָּבָר הַזֶּה בְּעֵינֵי הַלֵּב" (שהש"ר ז' יב) אמרה
כנסת ישראל לפני הקב"ה: ריבונו של עולם אל תדניני כיושבי
כרכים שיש בהן גזל ועריות ושבעות שווא ושבעות שקר, נצא
השדה - בוא ואראך תלמידי חכמים שעוסקים בתורה מותך
הדחק" (עירובין כא, ב).

יֵאָבֵד הַיָּהּ הַפֶּתוּ עֵבֶר הַנְּשָׂם הַלֵּף הַלֵּף לֹא יֵב הַנְּצָנִים נְרָאוּ
בְּאַרְצֵי עַת הַזְּמַר הַגִּיעַ וְקוֹל הַתּוֹרָה נִשְׁמָע בְּאַרְצֵנוּ. (שה"ש ב' יא, יב)

המדרש מבאר, הסתיו הוא המלכויות שעבדו אותנו, הגשם
הם הערב רב שהגיע זמנם לחלוף. והנה בימינו שולט הערב רב
בארץ (ערב גם מלשון ערבים שבשלטון, ורב רפורמי שהוא שר
בממשלה) הגיע הזמן להשתחרר גם מהם, ככתוב בהמשך:
"הַנְּצָנִים נְרָאוּ בְּאַרְצֵי" (בגימטריא עם 3 הכולל יוצא: "כולל,
ישיבות" ו"הזמיר" גימטריא שווה למילה "הרדדים" ואז "קול
התורה" אותיות תורה נשמע בארצנו. רמז שהחרדים לדבר ה'
ישמיעו את קול התורה בארץ.

כיצד זה יקרה? ככתוב על אחרית הימים (היא תקופתנו) "בִּי
מִצִּיּוֹן תֵּצֵא תוֹרָה וְדָבַר ה' מִירוּשָׁלַם." (ישעיה ב' ג') - היינו להוציא
את דבר ה' מירושלים לכל מקום וזה בכלל האמור במדרש
עתידה ירושלים להתפשט בכל ארץ ישראל. ירושלים אינה רק

עלון 107 - חשיבות היציאה מהמרכז לערי הפריפריה כסלו 3 תשפ"ב

מחוייב להגביה בגדיו למעלה מארכובותיו ולילך ברגליו ממקום למקום לייסד שמה מקומות של תורה.

עוד כתב: ועוד יותר יש להתפעל, הלא רבי חייא שהיה מיסודי השי"ס איך לא חס על כבודו ועל זמנו להתמסר כל כך לעבודת הרבים, עד שהיה כדאי לו גם לעשות עובדות גשמיות, כמו לצוד צבאים להאכיל הברש לתינוקות ועשה קלף וכתב פרשיות... מבהיל הרעיון כמה לשם שמים יש במצב הזה. לא אמר זה אני רוצה, זה איני יכול, זה לא לכבודי, אלא כל מה שהרבים דרושים עשה בהתלהבות, אך כך נרצה בעיני ה' ואף על פי שחיצוניות המעשים המה בלי כחל ובלוי פירכוס, לא הביט על הברק החיצוני, אלא כיון שהבין אשר כך קרוב אל המטרה - שלא תשתכח תורה מישראל, לא חת מפני כל ולא מנע אפילו כקוצו של ירד מאמצעים הגשמיים הנחוצים.

סיבות נוספות לצורך המגורים בפריפריה

החיוב לקרב את הגאולה: אחד הדברים הראשונים שנשאל עליו האדם ביום הדין הוא: "ציפית לישועה?!", ברור שאין הכוונה רק אם עמדת בחלון לראות מתי יבוא המשיח, אלא השאלה, מה עשית למען זה? והיות וזה מביא את העם לתשובה ובוה מקרב את הגאולה ודאי שחייבים לעסוק בזה.

מציל עצמו מקללת "ארוי אָשׁר לא יקים את דברי התורה הזאת לעשות אותם ואמר כל העם אָמון" (במדבר כ"ו כ"ו) חז"ל אמרו (ירושלמי סוטה פ"ד ה"ד): "ארוי אָשׁר לא יקים - אדם אשר למד ושנה ולימד לאחרים וקיים את התורה, ויש בידו להחזיק ולא החזיק ידי העוסק בתורה ובמצוות - הרי הוא בכלל אשר לא יקים אפילו אם בעצמו קיים כל התורה".

מצוות אהבת ה': אדם שאוהב את ה' עליו לפעול שכולם יעשו מה שימצא חן בעיני ה', ומשום כך — מצוות אהבת ה' כוללת את החיוב לקרב אנשים אל עבודתו יתברך, וכך אמרו רבותינו (ספרי ואתחנן) מובא ברמב"ם בספר המצוות (עשין ג'): "שנהיה קוראים לבני אדם כולם לעבודתו יתעלה ולהאמין בו. וזה, שאתה כשתאהב איש אחד תספר בשבחיו ותרבה בהם ותקרא בני אדם לאהוב אותו. וזה על דרך משל כן כשתאהב אותו יתעלה באמת, כאשר הגיע לך מהשגת אמיתתו, אתה קורא בלי ספק הסכלים והפתיים לדעת ידיעת האמת אשר ידעתו. ולשון הספרי: "ואהבת את ה'" — אהבה על הבריות כאברהם אביך, שנאמר (בראשית י"ב ה'): "ויִקַּח אַבְרָם אֶת שְׂרֵי אִשְׁתּוֹ וְאֶת לוֹט בֶּן אַחִיו וְאֶת כָּל רְכוּשָׁם אֲשֶׁר רָכְשׁוּ וְאֶת הַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר עָשׂוּ בְּחָרָו וַיָּצֵאוּ לְלֶכְתָּ אֶרְצָה כְּנָעַן". ורוצה לומר - כמו שאברהם מפני שהיה אוהב כמו שהעיד הכתוב (ישעיה מא' ח'): "אַבְרָהָם אֲהַבִּי" וזה בעוצם השגתו, קרא בני אדם להאמין בהשם מרוב אהבתו, כן אתה, אהוב אותו עד שתקרא אליו בני האדם".

מצוות תוכחה: "כל מי שאפשר לו למהות כאנשי ביתו ולא מהה - נתפס על אנשי ביתו, על אנשי עירו ולא מהה - נתפס על אנשי עירו, בכל העולם ולא מהה-נתפס על כל העולם" (שבת נד, ב).

והרמב"ם בספר המצוות (עשין ר"ה) כתב על כך: "שציוונו להוכיח את החוטא או מי שירצה לחטוא ולמנוע ממנו במאמר התוכחה. ואין ראוי שיאמר: אחר שאני לא אחטא אם יחטא אחר זולתי מה לי עם א-להיו! — זהו היפך התורה".

כתב רבינו יונה בספרו "שערי תשובה" (שער ג' אות י"ט): "ודע כי נתחייב הנברא להיות ציר נאמן ועבד משכיל במלאכתו, וישגיח על מלאכת הפועלים חבריו, ועיניו על דרכיהם לראות אם באמונה הם עושים, ויזהירם ויודיעם את המעשה אשר יעשו. כי חפצו ורצונו אשר תיעשה מלאכת אדונו בלא דחייה. על כן יחזיק ידי עושי המלאכה. החיובים אלה מוטלים גם על

צח' כ': "ויִבְרַכְם בַּיּוֹם הַהוּא לְאִמּוֹר כִּי יִבְרַךְ יִשְׂרָאֵל לְאִמּוֹר יִשְׁמַךְ אֱלֹהִים כְּאֶפְרַיִם וְכַמְנַשֶּׁה וַיִּשֶׂם אֶת אֶפְרַיִם לְפָנָי מִנַּשֶּׁה" שני כוחות: אפרים לומד התורה אצל יעקב, ומנשה המליץ המסייע לניהול הממלכה המצרית עם אביו. וכמו יששכר וזבולון.

הקשר שבין הטבה גשמית להצלחה להשפעת רוחנית למדנו מאברהם אבינו שכדי ללמד את האמונה בה' בהתחלה האכיל אותם גם מעדנים וכשבאו להודות לו לימד אותם למי באמת מגיעה תודה לבורא שהכל שלו. זכורני שאמרו בשם הגי"ר יחזקאל אברמסקי זצ"ל שנשאל למה כוחו של רבי חסידי להשפיע על חסידיו יותר מהרב בקהילתו? וענה: הרב נותן תורה והרבי נותן גם קוגל (היינו עוזר גם בעניינים גשמיים של חסידי) מה שתנועת חב"ד קצרה הצלחות בתחום הקירוב כי בחנוכה חלקו סופגניות בפורים משלוח מנות ובפסח מצות!

חשוב גם לדעת כי עם ישראל בטבעו הוא עם ה' ומה שקרה שיש רחוקים זה השפעת התקשורת וחיקוי לאנשים מפורסמים בני תורה הנוהגים כראוי משמשים דוגמה הפוכה ועצם נכוחותם במקום עוד לפני כל פעילות כבר יכולים לשנות את צביון המקום.

המעלה המיוחדת במגורים בפריפריה

הפריפריה היא מקום שהשפעת מרכזי התורה עליו גדולה יותר מאשר בערים הגדולות, וגם מחירי הדירות שם זולים לאין ערוך מהמרכז וממילא יש פחות לחץ על ההורים, וגם הגרים שם פחות חייבים להתרוצץ בגמחיים על משכנתאות או שכירות חודשית גבוהה. ומונעים חילול ה', לי ידוע באופן אישי מהעבר שהיו הורים שלחצו על בניהם הצעירים ללכת ללימודי מקצוע כאשר ראו אנשים שבאים לבקש נדבות וזה השפיע עליהם כל כך שחששו לא לבוא למצבים כאלו עד שנסו להוציא את בניהם מהלימוד.

אחרי השנים הראשונות של קום המדינה כאשר כבר התבססו מרכזי התורה בירושלים ובבני ברק, כינס הגאון ר' יחזקאל אברמסקי אברכים, ושכנע אותם לצאת למקומות חדשים במסגרת של כוללים שהקימה ה"תנועה להפצת התורה" - תל"ת. הוא אמר שדרושות עשר משפחות לכל מקום כהתחלה בסיסית, בעיקר היה טעמו שהיוצאים למקומות אלו יתעלו יותר בתורה, מלבד התועלת העצומה לבני המקום. וגם החזון איש היה מעודד בני תורה שגרו במקומות לא תורניים להשאר במקומם ולא לעבור למרכז, בגלל הנזק הרוחני שיגרם לנשואים. גם לומדי התורה היו משפיעים על תושבי המקום, והיו זוכים בני אותו מקום להשפעתם הברוכה, כמו שכתב רבינו יונה בספרו שערי תשובה (שער ג) "כי אין העבודה מתקיימת בלתי על ידי לומדי התורה אשר יהגו בה יומם ולילה, כי הם יורו דעה, ויודעי בינה לעיתים לדעת מה יעשה ישראל, והם יעמידוהו בישראל לבלתי תשכח מפי זרעם, ובמקום שאין עוסקי תורה ירבו המכשולים וישר באדם איין".

עובדה היא שבמקום מגורים של בני תורה החנויות מביאות אוכל בהכשר מהודר יותר, העירוב המקומי והמקוואות הם בכשרות מהודרת, המקווה ומוסדות חינוך תורניים ברמה גבוהה יותר, הסבא מנוברדוק בספר מדרגת האדם כותב: "...ועד כמה תובעת התורה מן העובד שיפקיר מנוחתו ולהיות גולה ממקום למקום להרביץ תורה ויראה, אנו רואים ממה שספרו לנו חז"ל: "ישמא תאמרו אותן שבעים אלף שנהרגו בגבעת בנימין מפני מה נהרגו? לפי שהיו להם לסנהדריה גדולה שהניח משה ויהושע ופנחס לילך ולקשור הכלים של ברזל במותניהם ולהגביה במעלה מארכובותיהם ויהזרו בכל ערי ישראל", מבהיל על הרעיון עד כמה מגיע החיוב על העובד, כי התורה מטילה עליו אחריות של כל העולם כולו, ולא יכול לפטור נפשו במה שהוא יושב ועובד על מקום אחד, אלא צריך לנסוע ממקום למקום, גם בעת שתנאי הנסיעה קשים באתר שאין סוס ורכב לרכוב עליו, גם אז הוא

זוכה לשכר גם בעולם הזה

"אלו דברים שאדם אוכל פירותיהם בעולם הזה והקרן קימת לו לעולם הבא" (פאה א,א) וכתב הרמב"ם בפרוש המשניות שם: "...וכשיעשה האדם המצוות המיוחדות לנפשו מה שיש בינו לבין בוראו, תחשב לו לצדקה, ויגמלהו הקדוש ברוך הוא לעולם הבא, כמו שנתבאר בפרק חלק. וכשיעשה האדם המצוות התלויות בתועלת בני אדם זה עם זה, כמו כן תחשב לו לצדקה לעולם הבא לפי שעשה המצוות, וימצא טובה בעולם הזה בעבור שנהג מנהג טוב בין בני האדם, כי כשינהג מנהג הזה ינהגוהו אחרים כמנהגו. יקבל כמו כן שכר מהענין ההוא".

זוכה לגדלות בתורה

כל מי שזוכה ללמד לאחרים זוכה לסייעתא דשמיא לגדול בתורה כמו שנאמר (פסחים פ"ז ב') על הכתוב (שיר השירים ח' ח'): "אַחֲזֵת לְנֹי קַטְנָה וְשָׂדִים אֵין לָהּ מָה נַעֲשֶׂה לְאַחֲזַנּוּ בַיּוֹם שֶׁיִּדְבַּר בָּהּ." זו עולם שזכתה ללמוד ולא זכתה ללמד, אף שהיא אחות לבבל בגדלות התורה נקראת "קטנה" — משום שלא זכתה ללמד. כל מי שמעניק לאחרים, זוכה לשפע מיוחד משמים, כדי שיוכל להעניק לאחרים, כמו שנתבאר בפרוש בעלי התוספות על התורה על הכתוב (בראשית י"ח, י"ז-י"ט): "וְהָאֵמֶר הַמְּכַפֵּה אֲנִי מֵאַבְרָהָם אֲשֶׁר אָנִי עֹשֶׂה. וְאַבְרָהָם הָיוּ יְהִיָּה לְגוֹי גָּדוֹל וְעַצִּים וְנִבְרָכוּ בוֹ כָּל גְּוֵי הָאָרֶץ. כִּי יִדְעִיתִי לְמַעַן אֲשֶׁר יִצְוֶה אֶת בְּנֵי וְאֶת בֵּיתוֹ אַחֲרָיו וְשָׁמְרוּ דְרָךְ ה' לְעֲשׂוֹת צְדָקָה וּמִשְׁפָּט לְמַעַן הִבְיֵא ה' עַל אַבְרָהָם אֶת אֲשֶׁר דִּבֶּר עֲלָיו".

לכאורה, מה השייכות בין גילוי ענין הנהגת ה' במהפכת סדום, לעובדה שאברהם אבינו יהיה לגוי גדול ויצווה את בניו אחריו? משום קושי זה פירשו בעלי התוס': "אמר: אילו לא היה עתיד להוליד בנים לא הייתי מגלה לו משפט סדום, כי לאדם שימות בלי בנים שיצווה אותן לשמור את דרך ה' ולקבל שכר, למה לו לגלות משפטים. אבל אברהם "היו יהיה" וכו' כי ידע ידעיתיו" וכו', ולפי שיהיה לגוי גדול אגלה לו דין סדום, כי יודע אני בו, כי למען דין שאעשה ברשעים הללו, יצווה את בניו לשמור דרך ה'".

מו"ר הגר"ח שמואלביץ זצ"ל למד מדברי התוספות האלו, שכל המזכה את הרבים זוכה לסייעתא דשמיא מיוחדת לגדול כדי שיוכל להוסיף ולהעניק לאחרים.

מהזכויות של מזכה את הרבים

בזוהר הקדוש הפליגו בגודל מעלת המזכה את הרבים והמחזירו בתשובה: "ואלמלא ידעו בני האדם לכמה זכויות ותועלת זוכים בגלל החזרת החוטא בתשובה, היו הצדיקים רודפים אחר החוטא להחזירו בתשובה כרודף אחר חיים (זוה"ק תרומה).

עוד נאמר שם: "ההוא זכאה בעי למירדף בתר חייבא ולמקנה ליה באגר שלים, בגין דיעביר מיניה ההוא זוהמא ויתכפיא סיטרא אחרא, ויעביד לנפשיה בדין דיתחשב ליה כאילו הוא ברא ליה. ודא איהו שבחא דיסתלק ביה יקרא דקובי"ה יתיר משבחא אחרא, ואסתלקותא דא יתיר מכולא... ועל דא כתיב באהרן (מלאכי ב' ו'): "תִּזְרֹת אָמַת הָיְתָה בְּפִיהוּ וְעוֹלָה לֹא נִמְצָא בְּשִׁפְתָיו בְּשָׁלוֹם וּבְמִישׁוֹר הִלָּף אֶתִּי וְרָפִים הָשִׁיב מִעוֹן. וכתוב: "בְּרִיתִי הָיְתָה אִתּוֹ הַחַיִּים וְהַשָּׁלוֹם וְאֶתָּנָם לוֹ מוֹרָא וַיִּירָאֵנִי וּמִפְּנֵי שְׂמִי נָתַת הוּא".

תא חזי כל מאן דאחיד בידא דחייביא לאשתדל ביה למישבק אורחא בישא, איחר אסתלק בתלת סילוקין מה דלא אסתלק הכי בר נש אחרינא. גרים לאכפיא סטרא אחרא, וגרים דאסתלק קובי"ה ביקריה, וגרים לקיימא כל עלמא בקיומיה

היחיד ולא רק על הציבור רבותינו אמרו (סנהדרין ל"ז) הייב אדם לומר בשבילי נברא העולם:

היינו שהאחריות על העולם מוטלת על כל אחד ואחד כשבידו למנוע מהם מכשול, או כשבידו לקיים את התורה בידו זולתו וכמו הלל שהיה עניו גדול ואמר "אם אני כאן הכל כאן".

חלק מהזכויות הרבות שזוכה בהן מזכה הרבים מצדיקי הרבים ככוכבים (דניאל). כל המזכה את הרבים אין חטא בא על ידו (אבות).

אל יחשוב העוסק בזכויות הרבים, כי עקב כך הוא מפסיד ממעלותיו, אין הדבר כן, אלא להיפך - הוא זוכה לשכר טוב בעולם הבא ואוכל פירותיהם בעולם הזה, ומשיג את השלימות הרוחנית יותר מהעוסק רק בתיקון עצמו.

זכויותיו של המזכה את האחרים

רבינו בחיי כתב בספרו חובות הלבבות (שער אהבת ה' פרק ר) על גודל זכותו של מזכה הרבים: "וצריך אתה אחי לדעת, שזכויות המואמין, אפילו זה שהגיע לקצה תיקון נפשו לפני הקדוש ברוך הוא, ואפילו נתקרב למעלת הנביאים בטיב מידותיהם ויופי הנהגתם, והשתדלותם בעבודת השם יתברך ונאמנותם לו יתברך, אינן מגיעות לזכויותיו של זה המדריך בני אדם ומדריך את הרשעים אל עבודתו יתברך, שזכויותיו נכפלות במעבר הימים ומחזור בזמן מהזמנים".

משל למה הדבר דומה, לשני תגרים שהגיעו אל המדינה, והרויח אחד מהם בסחורה שהיתה עמו פי עשר מהונו שהיה מאה זוז. והתגר השני הרויח רק פי שניים מהונו, והיו לו הרבה סחורות ובא לידו עשרת אלפי זוז. והיה רווח הסוחר הראשון עם ההכפלה הרבה של רווחו תשעים זוז, ואילו הסוחר השני הרויח חמשת אלפים זוז, אף על פי שהכפלת הונו היתה מועטת. ודומה לזה אחי, מי שמתקן נפשו בלבד, אף על פי שהגיע לתכלית התיקון אינו כמו זה שמתקן נפשו ונפשות הרבה, והוא מכפיל זכויותיו לפי זכויותיהם של כל אלו שתיקנם להשם יתברך. כמו שאמרו קדמונינו ז"ל: "כל המזכה את הרבים אין חטא בא על ידו. משה זכה וזיכה את הרבים זכות הרבים תלויה בו" (אבות ה, י"ח). ואמר החכם (משלי כ"ד כ"ה): "וְלִמְזֻכָּיִים יִנְעַם וְעֲלִיָּהֶם תִּבְּרָא בְּרַפְתָּ טוֹב". ונאמר (מלאכי ב' ו'): "תִּזְרֹת אָמַת הָיְתָה בְּפִיהוּ וְעוֹלָה לֹא נִמְצָא בְּשִׁפְתָיו בְּשָׁלוֹם וּבְמִישׁוֹר הִלָּף אֶתִּי וְרָפִים הָשִׁיב מִעוֹן", ונאמר (דניאל י"ב ג'): "וְהַמְּשַׁלְּמִים יִזְהָרוּ בְּזִהַר הַרְקִיעַ וּמִצְדִּיקֵי הָרָפִים כְּכּוֹכְבִים לְעוֹלָם וָעֶד" ולכן צוה הקדוש ברוך הוא להוכיח את המקצרים בקיום המצוות כמו שנאמר (ויקרא י"ט, י"ז): "לֹא תִשָּׂא אֶת אַחִיךָ בְּלִבְבְּךָ הוֹכֵחַ תּוֹכִיחַ אֶת עַמִּיתְךָ וְלֹא תִשָּׂא עָלָיו חֶטְא".

זוכה לעולם הבא

לדעת חובות הלבבות (שער הבטחון פרק ד' בבאור החלק הששי) אין אדם זוכה לעולם הבא, אלא בחסד ה' או על ידי זכויות הרבים. וכך כתב שם על זכות המזכה את הרבים:

"שהאדם זוכה לחיי העולם הבא אחרי שיעשה המעשה הטוב... בהדרכת הבריות אל עבודת השם יתברך והבאתם אל המעשה הטוב לשם יתברך, כמו שנאמר (דניאל י"ב ג'): "וְהַמְּשַׁלְּמִים יִזְהָרוּ בְּזִהַר הַרְקִיעַ וּמִצְדִּיקֵי הָרָפִים כְּכּוֹכְבִים לְעוֹלָם וָעֶד". ונאמר: "ולמוכיחים ינעם ועליהם תבוא ברכת טוב". ואם יצטרף אצל המשתדל גמול ההצדקה (שהצדיק את האחרים) אל גמול צדקתו וגמול אמונת לבו וסבלו, יהיה לבעליו השכר הטוב מה' בעולם הבא".

עלון 107 - חשיבות היציאה מהמרכז לערי הפריפריה כסלו 3 תשפ"ב

הוא התעורר למסקנה שלמרות הכל, עליו ללכת לישיבה ללמוד תורה ולרכוש יראת שמים.

מעשה זה כשלעצמו מלמד על גדלותו, שכשהבחין באפסיות העולם הוא הגיע למסקנה הנדרשת ללמוד תורה ומיד אימץ את המסקנה וביצע אותה. דבר זה מיוחד במינו לגבי נער צעיר, הרי רבים נפגשים עם אכזבות החיים אך אינם זוכים להסיק את המסקנה המתבקשת. בתחילה למד בישיבת רדין ואחר כך בקלם, וזכה להגיע למדריגות גבוהות מאוד. מו"ר הגרא"מ שך התבטא עליו שאף אם היה חי לפני כחמש מאות שנה גם אז היה נחשב "חסיד" ו"גדולי"!

מהמשיגים נוכל ללמוד עד כמה חשיבות לימוד המוסר, כי המשגיח למרות שהיה בעל כשרונות רגילים ולא היה בעל ייחוס, בכל זאת זכה להיות מגדולי עולם, הוא השיג את מעלותיו הגדולות על ידי לימוד המוסר והיה חניך של קלם.

ההכירות הראשונה שלי עם המשגיח היתה כאשר באתי כתלמיד מישיבת קול תורה להתרשם מישיבת פונביז', כבר במפגש הראשון הזה המשגיח עשה עלי רושם גדול, באתי עם חברים, ונגשנו אל המשגיח, כל מילה שהוא דיבר אתנו היתה ממש שקולה ומדודה, היה אומר משפט שווה מעט וחוזר ואומר משפט. כמו שאומר חובות הלבבות (שער הפרישות פרק ה) שהפרישות צריכה להתחיל בלשון עד שתהיה בעיניך הנעת האבר הכבד שבאברך יותר קלה מהנעת לשונך כי הלשון מהירה בתנועתה (המהירה באברים) לבטא וחסאיה רבים מכולם."

בשנים שלאחר מכן בהיותי בישיבה הייתי שומע את דבריו שהשפיעו עלי עמוקות.

רציתי מאוד להקליט את שיחות המשגיח, מכשירי ההקלטה של אותם ימים היו גדולים מאד ויקרים ביותר היה לי בזה סיעתא דשמיא מיוחדת, בארץ היה קשה להשיג מכשיר הקלטה, וצריך היה להביאו מחו"ל. בערב פסח של אותה שנה שרציתי את המכשיר, שכחתי את התפילין בבית הכנסת, וכיון שהיה בערב פסח לא שמתי לב לאובדן התפילין, אלא רק אחר החג חיפשתי את התפילין הישנות שלי ולא מצאתי, ואבי ז"ל הזמין תפילין חדשות, ובינתיים הגבאי מצא אותם וההזמנה לתפילין החדשות גם היא היתה קיימת, והנה דודי שגר בארצות הברית כתב אלינו ובקשה גדולה במכתבו - הוא צריך זוג תפילין עבור אחד הקרובים של אשתו שהגיע למצוות, אבי מיד שלח לו את התפילין החדשות שהוזמנו בגלל האבדן הזמני של התפילין ובתמורה לכך קנה דודי את הטייפרקודר ושלח אותם אלינו. במכשיר זה הוקלטו הרבה שיחות ולאחר החתונה עברתי לגור בירושלים שימש המכשיר שנים רבות לשמיעת השיחות המוקלטות שנשלחו לירושלים כדי שיוכלו תלמידים ואחרים לשמוע אותם מדי שבוע בשבוע. בין אותם שומעים קבועים היה הגאון ר' שמואל טרוביץ' זצ"ל ואשתו שהיו מקפידים להופיע בכל שיחה ושיחה.

היו אצלי הקלטות רבות של המשגיח וכשהתחילו להדפיס את הספרים ובקשו מתלמידים חומרים שלחתי את ההקלטות, לאחר שהועתקו לדאבונני הם נאבדו. ב"ה שזכיתי להיות שליח להפצת תורתו. (המשך יבוא).

לעילוי נשמת מיישה בן תמרה ויצחק ת.נ.צ.ב.ה.

תרומות והקדשות: 052-7189446 @gmail.com 0527189446

ספרי רבנו על המדף:

"דבר חודש בחודשו" חלק א' ממספר 1 עד מספר 50 בכריכת ספר, 2. "דבר חודש בחודשו" חלק ב' ממספר 51 עד מספר 100 בכריכת ספר, 3. מהי תנוכה?

ניתן להשיג את הספרים בחנות "יש כיוון" (סריגת שוורץ), מלכי ישראל 1, ירושלים טל' 02-5383955.

הודעה חשובה לבעלי פלאפון מפוקח: ניתן להתקשר למערכת בדוא"ל או בפלאפון ולקבל העלוניס לפלאפון.

***להערות והארות, ולקבלת העלון במייל ולתגובות: אש"ל - איגוד שומעי לקחו של רבינו: eeguds@gmail.com

לעילא ולתתא, ועל האי בר נש כתיב: "בריתי היתה איתו החיים והשלום" וכו'.

(תרגום מקוצר: צריך הצדיק לרדוף אחר החוטא להשיבו בתשובה, והעושה כן זוכה להתעלות במידה כזו שלא זוכה לה שום אדם אחר, וכן הוא גורם לקיום העולם כולו בתחתונים ובעליונים).

ואמרו רבותינו (ב"מ פה, א): "אמר ר' שמואל בר נחמני אמר ר' יוחנן: כל המלמד את בן חבירו תורה, זוכה ויושב בישיבה של מעלה, שנאמר (ירמיה ט"ו יט): "לִבְנֵי בְהֵ אָמַר ה' אִם תִּשׁוּב וְאֲשִׁיבָךָ לְפָנַי תַּעֲמֹד וְאִם תִּזְצֵא יָקָר מְזוּלָל כְּפִי תִהְיֶה יִשְׁבוּ הַמָּוֶה אֲלֶיךָ וְאֶתָּה לֹא תִשׁוּב אֲלֵיהֶם". וכל המלמד את בן עם הארץ תורה, אפילו הקדוש ברוך הוא גוזר גזירה מבטלה בשבילו, שנאמר: "וְאִם תִּזְצֵא יָקָר מְזוּלָל כְּפִי תִהְיֶה" (שם). "זולל" — מלשון זול, "ומוציא ממנו יקר" — את בנו שעושהו תלמיד חכם, הקב"ה מקבל את תפילתו ומבטל את גזירותיו עקב זכויותיו של אדם זה, ופיו כביכול כפיו של הקב"ה, שהקב"ה עושה בקשתו.

עוד על מעלת זיכוי הרבים

כתב הסבא מנהורודוק: "ואל יאמר האדם אמתין עד שאהיה בן ארבעים לבינה או שיעבור רוב שנותי שלא אחטא, ואחייב אמסור נפשי לעבודת הרבים, אם יאמר כן לא די שלא יבוא לכלל עבודת הרבים אלא שיאבד גם עבודת עצמו שהשיג בימי חורפו. כי בעוד שהוא חושב אם לעבוד ברבים אם לא, תגבר עליו יצרו ויפול במצודה שהכל דשים בה ואין אומר השב. ועל כן צריך כל אחד להרגיש כי הוא מחוייב לעשות גם בשעה שיש גדולים, כי אין בכוחם להקיף כל העולם כולו, על כן הזריזות בזה משובחת."

דרך שני לעבוד בעבודת הרבים על ידי דבוק חברים, כמו שסידר רבי חייא שיהא "אקרו אהדדי ואתנו אהדדי" ולעשות על יסודות האלה ישיבות וקיבוצים בכל מקום, הן בכרך והן בעיר והן בכפר, לסבב שיכנס כל הדור הצעיר תחת דגל התורה והיראה. בכל מקום החיוב הזה מוטל על כל אחד ואחד, כי כל אחד יכול לסייע בהקמת התורה...

ועל זה אמר הכתוב (דברים כז' כו): "אָרֹר אֲשֶׁר לֹא יָקִים אֶת דְּבָרֵי הַתּוֹרָה הַזֹּאת לַעֲשׂוֹת אוֹתָם וְאָמַר כָּל הָעָם אָמֵן", ואמרו חז"ל: "היה בידו להחזיק ולא החזיק הרי הוא בכלל ארור" והקללה סובבת על מי שאינו מסייע, כי בכל עיר ועיר יכולים לעשות חברות של שמירת שבת ותיקון מקוואות, וכן בכל דבר ודבר שנוגע לחיזוק הדת. וצריך כל אחד לפחד אולי הוא עומד תחת הקללה, לפי שאינו עושה מה שבידו לעשות, או כדבעי למעבד לא עבד.

זכרון לראשונים - רבי יחזקאל לוינשטיין - א'

זכיתי להיות במחיצתו של מורי ורבי - רבי יחזקאל לוינשטיין זצוק"ל כשלמדתי בישיבת פונביז', וגם אחר כך במשך החיים התייעצתי אתו, ושמעתי הרבה שנים את שיחותיו המוקלטות מידי שבוט.

המשגיח ר' יחזקאל זצ"ל נולד בוורשה בשנת תרמ"ו לאביו ר' יהודה לוינשטיין ולאמו הצדקנית מרת זלטה. הוריו היו משפחה רגילה לא רבנית, והוא עצמו לא נחון בכשרונות מיוחדים אלא היה ילד רגיל, בהיותו בן חמש נתייתם מאמו ואביו נישא שוב. בתחילה למד בישיבת לומז'ה אך כבר בגיל שלוש עשרה נאלץ להפסיק את לימודו לצאת לעבודה עקב הדחקות העצומה שחיו בה בני משפחתו, תחילה עבד בחנות כנער שליח ולאחר מכן החל גם לסחור בעצמו ולהשתכר. יתכן והמשגיח היה חי את כל חייו כיהודי פשוט ירא שמים מבלי שהעולם היה זוכה לאישיות הגדולה הזו, אלמלא סובבה ההשגחה שיארע מקרה אשר שינה את כל חייו: פעם אחת נכנס למרחץ להתרחץ לכבוד שבת, בהיותו במרחץ נגב ממנו כל מה שהרויח באותו שבוע. עובדה זו עוררה אותו לחשוב על אפסיות העולם הזה ועל ידי מחשבה זו